

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

1. Presentació

L'entitat **Club Bàsquet Blanes** del municipi de Blanes va ser fundada l'any **1958** es dedica a la promoció i pràctica esportiva de joves i infants.

Aquest document vol enfortir el compromís de l'entitat en relació a garantir la protecció dels infants i adolescents davant la violència en l'àmbit de l'esport.

L'entitat respon així a la crida del Consell Català de l'Esport per protegir i garantir els drets d'infants i joves dins el protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu.

2. Justificació

La redacció d'aquest protocol respon a l'obligatorietat que marca la llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI) i a la voluntat de l'entitat de treballar des de la garantia dels drets de la infància i l'adolescència, tenint com a referent la Convenció sobre els Drets dels Infants, les Observacions Generals del Comitè d'aquesta convenció i tota la legislació de protecció contra les violències. També respon a la necessitat d'inculcar l'enfocament de drets, la perspectiva feminista i interseccional i la cultura del bon tracte en l'àmbit esportiu, amb l'objectiu de descriure circuits de protecció i de repensar els espais i les interaccions amb infants i adolescents per aconseguir oferir espais i activitats segurs.

3. Marc conceptual

Entenem per violència tota acció, omissió o tracte negligent que vulneri els drets dels infants i adolescents i n'afecti el desenvolupament físic, psíquic o social, incloses les formes digitals. Aquesta definició inclou maltractaments físics, psicològics, negligència, abusos sexuals, assetjament (escolar, sexual, cibernètic), violència de gènere, entre d'altres.

Identifiquem com a tipologies de violències rellevants en l'àmbit esportiu:

- Maltractament (físic, emocional, negligència, abús sexual, explotació).
- Violència sexual (amb i sense contacte, incloent el desequilibri de poder en l'entorn esportiu).¹
- Assetjament entre iguals (bullying i ciberbullying).

¹ https://esport.gencat.cat/web/.content/home/arees_dactuacio/esport_i_genere/publicacions/violencia/guia-violencia-sexual-esport-cat.pdf

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Aquest marc conceptual es fonamenta en la Llei Orgànica 8/2021 (LOPVI) i posa l'accent en la responsabilitat dels espais esportius com a entorns educatius i de confiança, on es pot detectar, prevenir i intervenir davant qualsevol forma de violència. També recalca el valor de les relacions basades en el bon tracte, el respecte, la seguretat i la igualtat.

4. Marc normatiu

El Protocol s'emmarca principalment en la Llei orgànica 8/2021, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI)², que estableix l'obligatorietat de disposar de protocols d'actuació i de designar la figura del delegat/da de protecció en àmbits com l'esport (articles 47 i 48).

Altres referents legals:

- La Convenció sobre els Drets dels Infants (Nacions Unides), especialment l'article 31 (dret al joc i al lleure).³
- El Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport⁴
- el Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu.⁵
- La Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, que defineix les accions preventives i de sensibilització.⁶

El Protocol marc d'actuació contra el maltractament infantil a Catalunya i altres protocols específics segons la tipologia de violència (mutilació genital, tràfic d'éssers humans, matrimoni forçat...).

Aquest marc legal obliga a l'entitat a garantir espais segurs i a actuar amb diligència deguda, promovent el bon tracte i els drets dels infants i adolescents en qualsevol actuació.

² <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8>

³ https://portaljuridic.gencat.cat/web/.content/05_-_dret_de_la_unio_europea/enllacos/DDHH_PDF/Convencio_drets_infants.pdf

⁴ <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=224696>

⁵ https://esport.gencat.cat/web/.content/home/secretaria_general_de_lesport/Consell_Catala_Esport/normativa/acord_gov_23_protocol_proteccio_violencia.pdf

⁶ <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=491383>

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

5. Objectius i àmbit d'aplicació

Objectius generals:

1. Establir les pautes d'actuació per a la prevenció, detecció i actuació en relació amb situacions de violència que es puguin donar durant la pràctica d'activitats físicoesportives, o que siguin conegudes en aquest àmbit.
2. Promoure el bon tracte integral a infants i adolescents en l'àmbit esportiu.
3. Dotar el personal, les entitats o els organismes d'uns circuits d'intervenció àgils que permetin actuar amb la diligència deguda en casos de violència.

Objectius específics:

1. Protegir els infants i adolescents que participen en les activitats físicoesportives, i també el personal tècnic esportiu i de suport, de situacions que puguin considerar-se casos de violència.
2. Prevenir les situacions de violència envers infants i adolescents fomentant la implementació de mesures de prevenció i sensibilització en l'àmbit esportiu.
3. Ajudar a detectar les situacions de violència que puguin patir els infants i adolescents que participen en les activitats físicoesportives.
4. Facilitar i assegurar la comunicació i la notificació amb la diligència deguda de les situacions de violència envers infants o adolescents, a partir de supòsits d'indicis d'aquests fets, garantint la seva protecció i dignitat i també la de les persones afectades.
5. Incorporar la mirada de la perspectiva de gènere a la prevenció i el tractament de les situacions de violència envers infants i adolescents.

Per això es proposa que des de l'entitat esportiva es duguin a terme les actuacions següents:

1. Fixar el model relacional entre participants menors d'edat i personal tècnic esportiu i de suport com a model de convivència basat en el bon tracte, el respecte pels drets dels infants i dels éssers humans, i la no violència, en cap de les seves formes.
2. Propiciar conductes sanes i positives, que no comportin risc en les relacions entre el personal tècnic esportiu i de suport i els infants i adolescents que participen en aquestes activitats.
3. Formar l'equip professional (personal esportiu i de suport), per tal que la prevenció de les violències s'incorpori com un component més a la seva intervenció en les activitats físicoesportives.
4. Disposar d'unes guies de prevenció de situacions de risc i de violència en les activitats físicoesportives i el seu entorn.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

5. Definir les funcions del delegat o delegada de protecció.

El Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu s'aplica a tot el personal de l'entitat (junta directiva, entrenadors/es, delegats/des, jugadors/es majors de 14 anys i tota persona que col·labora puntual o periòdicament amb l'entitat)

Per a garantir el coneixement d'aquest protocol a totes les persones que formen part de l'entitat s'utilitzarà el document d'acceptació del protocol annexat en aquest document. (cal fer protocol i cal escriure el nom del delegat/a de protecció)

6. Sensibilització, prevenció, reducció de riscos, creació d'entorn segur

El marc legal estableix l'existència de la figura de delegat/da de protecció pel funcionament correcte d'aquest protocol. Volem destacar quin és el **perfil adequat per exercir la funció de delegat/da de protecció**:

- ha de ser el d'una persona amb capacitat d'escolta i, al mateix temps, capaç de prendre decisions.
- Haurà de fer la formació que s'estableixi sobre aquest tema, que ha d'incloure la perspectiva de gènere i ha de tenir en compte les diferents formes de violències i d'assetjament descrites en aquest protocol.

Funcions i dedicació del delegat/da:

- Dedicarà part de la seva jornada laboral a aquesta tasca.
- El delegat o delegada de protecció ha de canviar **cada quatre anys**.
- Coordinar el treball de l'entitat en matèria de prevenció de les violències i protecció de la infància.
- Rebre les comunicacions del personal.
- Oferir una escolta activa.
- Assessorar i donar suport a l'entitat en temes de circuits, àmbit judicial, coordinacions amb serveis externs, entre altres.
- Ser la persona interlocutora amb l'administració i el sistema de protecció per demanar informació i assessorament.
- Ajudar en la presa de decisions en casos d'indis de situacions abusives, maltractaments o altres tipus de violències que puguin patir els infants i els adolescents que participen en les activitats esportives.
- Acompanyar en el procés d'informació/ notificació de les situacions de violència que haurà de dur a terme l'òrgan de govern de l'entitat.
- Consensuar amb l'òrgan de govern de l'entitat la informació que es traspasa a les famílies en les situacions de crisi.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

- Gestionar el flux d'informació amb l'exterior (mitjans de comunicació, comunicats, entre altres).
- Fer un seguiment dels casos notificats.
- Fer un informe anual de les intervencions fetes.
- Assegurar-se que les noves incorporacions de personal reben el Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu i signen el document d'acceptació.
- Gestionar la bústia de protecció i el canal de comunicació on s'ha de rebre la situació de violència envers la infància.
- Tenir les dades de contacte dels Serveis Socials del territori on està ubicada l'entitat esportiva.

A més d'aquest figura, l'entitat es compromet a sensibilitzar i prevenir fent com a mínim les següents actuacions:

- Signatura d'acceptació del protocol i del codi de conducta per part de famílies, entrenadors/es i jugadors de més de 14 anys.
- Dotar a la figura de delegat/da de protecció d'eines i visibilitat dins l'estructura de l'entitat.
- Calendari de formacions/xerrades bianuals amb entrenadors/es i delegats/des o figures semblants.
- Creació de mecanisme de comunicació simple, segur i eficaç amb la figura de delegat/da de protecció.

Així mateix, es duran a terme regularment per part del delegat/da de protecció amb el suport de l'àrea d'esports de l'Ajuntament de Blanes accions durant l'any que inclouen:

- Tallers anuals per a la sensibilització i prevenció de situacions de violència.
- Creació d'un panell explicatiu visible i públic a les instal·lacions esportives (on constin els telèfons i les bústies per a comunicar-se)
- Altres actuacions (avisos i comunicacions per àudio durant les competicions, facilitar trobades dels delegats de protecció de les diferents entitats, ...)

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

7. Detecció

La denuncia o queixa o informació a l'entitat pot venir per tres vies:

- L'infant o adolescent que ha patit o està patint la violència ho explica de manera directa parlant amb una persona adulta de referència, o fent servir els procediments de comunicació que s'hagin creat a aquest efecte.
- Una tercera persona té coneixement del cas o detecta indicadors que poden fer sospitar que l'infant o adolescent està patint violència.
- Arriba una informació anònima a través dels mitjans de comunicació que s'hagin creat a aquest efecte, o a través de les xarxes socials, entre altres.

L'entitat ofereix dos canals de comunicació:

- Bústia de protecció: adreça de correu electrònic creada per recollir les comunicacions de sospita de violència. xxxx@xxxx.xxx (entitat)
- Canal de comunicació: espai creat a l'espai web de l'entitat que ha de contenir el Formulari de comunicació i denúncia de situació de violència, on es pot explicar la situació.
- També està a disposició de tothom el telèfon de la Infància 900 300 777

Els dos primers procediments seran gestionats pel delegat o delegada de protecció de manera confidencial i no anònima.

El primer filtre es realitza per part del delegat/da de protecció que ha de identificar si es tracta d'un cas que la llei obliga a denunciar o es tracta d'una conducta no tolerada per l'entitat però que la llei no obliga a denunciar. És per això que el delegat/da de protecció ha de tenir la formació suficient per a poder destriar suficientment el cas.

Es consideren **conductes que no exigeixen denuncia legal** totes les conductes que falten al codi de conducta de l'entitat que no tolera comportaments que trenquem amb:

1. Respecte i Esportivitat

Tothom ha de tractar jugadors/es, entrenadors/es, àrbitres, jutges, personal municipal i espectadors/es amb respecte. No es permeten insults, burles ni comportaments agressius. Es fomenta l'aplaudiment i l'ànim positiu, independentment del resultat.

2. Comunicació Adequada

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Els familiars i espectadors/es han d'animar, no pressionar ni criticar.

Els entrenadors/es han de donar instruccions de manera respectuosa i pedagògica. Els

jugadors/es han d'expressar-se amb respecte entre ells i amb els àrbitres.

3. Tolerància Zero amb els Insults i Cridòria Excessiva

No es permeten crits despectius cap als àrbitres, jutges, personal municipal, jugadors/es o altres assistents. Es prohibeixen insults o expressions desqualificadores. En cas de comportament inadequat, es podrà avisar i/o expulsar la persona responsable.

4. Responsabilitat Col·lectiva

Cada jugador/a, entrenador/a i espectador/a és responsable de mantenir un bon ambient. Les entitats esportives han de promoure aquest codi entre les seves famílies i equips. Si es detecta un problema, cal actuar amb diàleg i calma per resoldre'l.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Es consideren **conductes que exigeixen denuncia legal** les incloses en el marc conceptual d'aquest document i en els documents i normatives oficials.

Serveix com a resum:

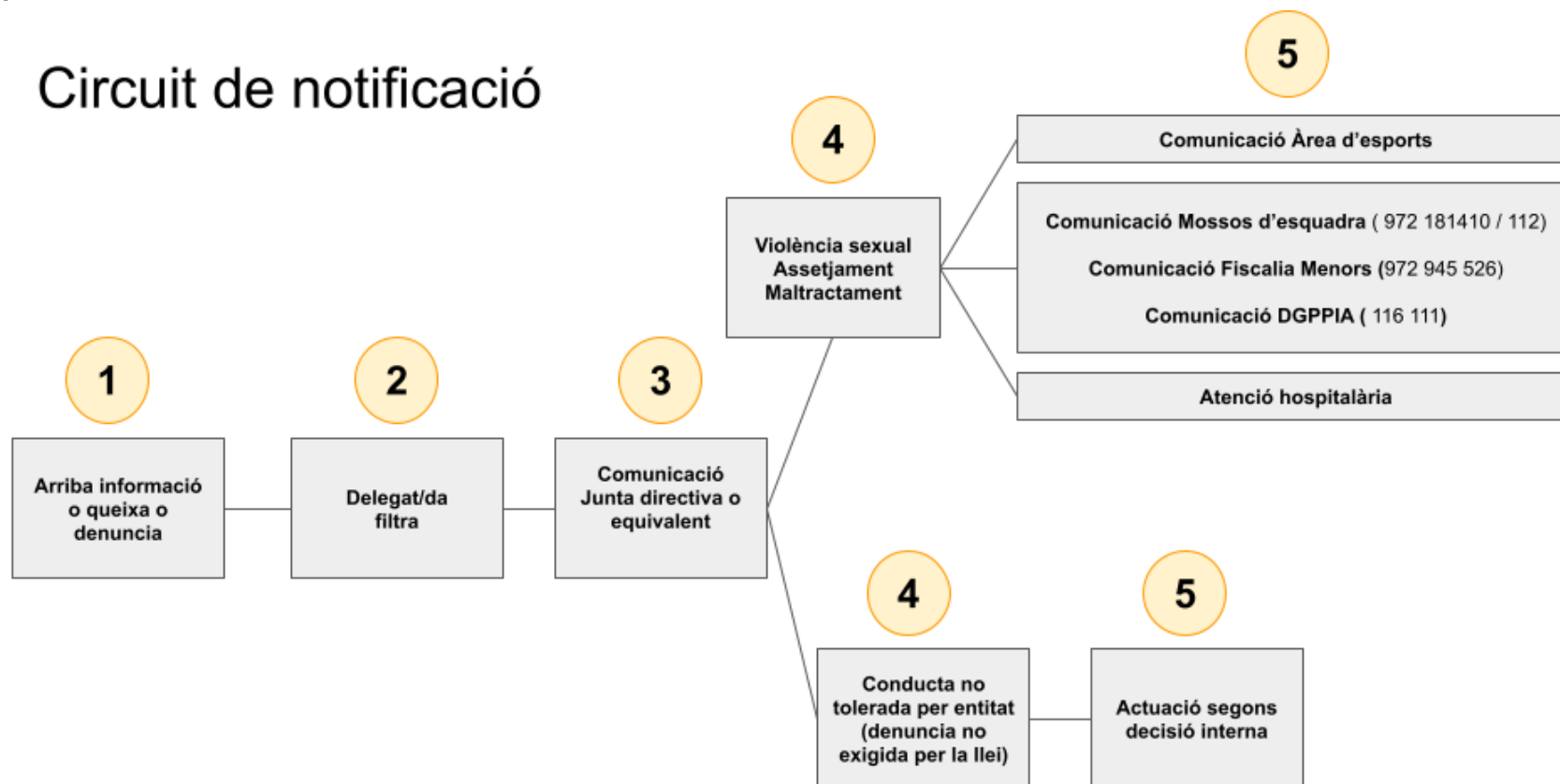
Violència sexual	sense contacte	Acudits o insinuacions de caràcter sexual / Preguntes sobre qüestions íntimes / comunicacions digitals de contingut sexual / ús de material pornogràfic / ..
	amb contacte	Contactes, tocaments o massatges inadequats / Convidar a esportista individualment a casa, cinema, bar, .. / Mantenir , perseguir, proposar conductes sexuals sense consentiment amb o sense coerció / ...
Maltractament	Físic	Agressió física directa / La intensitat de l'entrenament i/o l'exigència de les competicions excedeixen les capacitats de desenvolupament maduratiu / Ús de substàncies dopants. Se'ls obliga a participar en competicions amb lesions. / Hi ha càstigs que provoquen dolor físic.
	emocional	Patir crítiques, insults, sarcasme, intimidacions i/o vexacions./ Les expectatives sobre el o la menor d'edat són molt altes i generen excessiva pressió i ansietat./ Es considera que la seva vàlua esportiva està lligada als resultats que s'assoleixen./ Apareixen situacions de rebuig contínues./ S'amenaça amb càstig físic o humiliació pública si no compleix les expectatives marcades. / No es permet que entreni amb els seus companys o companyes sense causa justificada, i se l'aïlla de la resta del grup.
Assetjament	Bullying	Patir de manera continuada bromes ofensives i fora de lloc en un ambient esportiu / comentaris sexuals sobre fantasies, activitats sexuals / comentaris sobre el cos de l'altra persona fent referència a atributs sexuals / l'apropament físic no desitjat i intencional / el contacte intencional, entre d'altres
	Ciberbullying	Patir de manera continuada agressions digitals com la difamació, el control, la usurpació de perfils, la sostracció de contrasenyes o la pornografia de revenja, entre altres.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

8.

Actuacions

Circuit de notificació



PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Les conductes que queden fora de l'exigència legal de denuncia seran gestionades per la pròpia entitat a través de la figura del delegat/da de protecció i de la junta directiva. Les actuacions poden ser:

- Comunicació amb la família
- Mesures cautelars
- Obertura d'expedient
- Treball educatiu
- Contenció emocional
- Derivació a assessorament extern
- ...

Les conductes que si exigeixen denuncia legal seran gestionades en primer moment pel delegat/da de protecció i es derivaran a junta directiva i per obligació legal s'hauran de fer:

- Comunicació amb l'àrea d'esports de l'Ajuntament
- Denuncia Mossos d'esquadra, DGPPIA i/o fiscalia de Menors
- Acompanyament a assistència hospitalària (si és el cas i mai amb cotxes particulars)

Arribat aquest moment serà el circuit legal el que determinarà les actuacions i la junta directiva de l'entitat podrà aplicar actuacions d'ordre intern per a mantenir els objectius de protecció i prevenció de violències sense entorpir les actuacions oficials.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

9. Seguiment i avaluació del protocol

Es crearà una comissió d'avaluació formada per:

- Delegat/da de protecció
- Dues persones que facin activitats directes amb infants i adolescents (quedaran excloses les involucrades en casos passats o presents i es prioritzarà que siguin persones de fora de l'entitat amb solvència demostrada)

L'avaluació del protocol serà bianual i tindrà en compte els següents aspectes:

- Revisió de la memòria anual. (l'entitat es compromet a fer una memòria anual dels casos)
- Revisió dels casos notificats/detectats
- Avaluació del circuit intern de comunicació
- Avaluació per garantir que tot el personal de l'entitat tingui la formació/informació sobre aquest tema.

L'objectiu de l'avaluació és:

- Actualitzar, si cal, el protocol per adaptar-lo al moment.
- Garantir la formació/informació del personal de l'entitat
- Modificar, si cal, el circuit intern de comunicació
- Proposar canvis de personal, codis i operatives d'ordre intern de l'entitat.

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

10. Annexos

Model Carta de Compromís codi intern

Carta de compromís per a un Entorn Respectuós en l'Esport de Formació

Des de la condició de familiar / esportista, jo:
_____, em comprometo a respectar els
principis que es detallen a continuació per a garantir un ambient segur i respectuós
en els entrenaments i les competicions esportives de l'entitat
_____, tenint sempre present que el bé que volem
protegir són els infants i joves que practiquen esport a Blanes.

1. Respecte i Esportivitat

Tothom ha de tractar jugadors/es, entrenadors/es, àrbitres, jutges, personal municipal i espectadors/es amb respecte. No es permeten insults, burles ni comportaments agressius. Es fomenta l'aplaudiment i l'ànim positiu, independentment del resultat.

2. Comunicació Adequada

Els familiars i espectadors/es han d'animar, no pressionar ni criticar.
Els entrenadors/es han de donar instruccions de manera respectuosa i pedagògica.
Els jugadors/es han d'expressar-se amb respecte entre ells i amb els àrbitres.

3. Tolerància Zero amb els Insults i Cridòria Excessiva

No es permeten crits despectius cap als àrbitres, jutges, personal municipal, jugadors/es o altres assistents. Es prohibeixen insults o expressions desqualificadores. En cas de comportament inadequat, es podrà avisar i/o expulsar la persona responsable.

4. Responsabilitat Col·lectiva

Cada jugador/a, entrenador/a i espectador/a és responsable de mantenir un bon ambient. Les entitats esportives han de promoure aquest codi entre les seves famílies i equips. Si es detecta un problema, cal actuar amb diàleg i calma per resoldre'l.

A Blanes, el ____ de/d' _____ del _____.

Signatura

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Model acceptació Protocol Prevenció Violències

Document d'acceptació del protocol

_____, _____ de _____ de _____

En compliment del que s'estableix al protocol,
jo _____

amb DNI/NIE _____

en funció de les meves responsabilitats com a:

- ☐ **Entrenador/entrenadora**
- ☐ **Delegat/delegada**
- ☐ **Especialista en l'àmbit de la salut** (metge/metgessa, psicòleg/psicòloga, fisioterapeuta, etc.)
- ☐ **Membre de la junta directiva**
- ☐ **Gerent**
- ☐ **Director esportiu/directora esportiva**
- ☐ **Personal administratiu o de serveis** (oficines, manteniment, etc.)

Signo aquest document com a comprovant d'haver llegit i de complir el que s'hi estableix.

Signants,

Persona interessada

Responsable de l'entitat

Signatura Nom i cognoms	Signatura Nom i cognoms
DNI/NIE	DNI/NIE

En compliment de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (text de cada entitat sobre la llei de protecció de dades).

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Model Informació d'un cas

Informe tipus de recollida d'informació

Nom i cognoms de la persona que redacta l'informe:

Funció dins de l'entitat esportiva:

Relat de la informació recollida:

L'infant _____ relata que: _____

Valoro que aquesta informació és rellevant i per aquesta raó la faig arribar al delegat o delegada de protecció.

Signatura

Lloc i data

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Model Denúncia d'un cas

Formulari de comunicació i denúncia de situació de violència

Comunicació dels fets que motiven la sol·licitud d'intervenció del delegat o delegada de protecció. Aquest formulari pot estar inclòs al canal de comunicació (web de l'entitat esportiva).

SOL·LICITANT

Nom i cognoms: _____ DNI: _____

Adreça postal: _____

Adreça electrònica: _____ Telèfon: _____

Vinculació amb l'entitat esportiva: _____

DADES DE LA PERSONA RESPECTE DE LA QUAL ES DEMANA LA INTERVENCIÓ

Nom i cognoms: _____

Vinculació amb l'entitat esportiva: _____

EXPLICACIÓ DELS FETS QUE MOTIVEN LA SOL·LICITUD DE LA COORDINADORA DE BENESTAR I PROTECCIÓ

Expliqueu els fets que motiven aquesta sol·licitud i que voleu posar en coneixement del delegat o delegada de protecció.

ALTRES CONSIDERACIONS

Feu constar qualsevol altra consideració que considereu convenient.

DOCUMENTACIÓ ADJUNTA. Adjunteu, si escau, documentació que fonamenti la petició.

Signatura
Nom i cognoms

Lloc i data

PROTOCOL PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS DAVANT LES VIOLÈNCIES EN L'ÀMBIT ESPORTIU

Annex Model Comunicació a Fiscalia de Menors

**Document de comunicat
a la Fiscalia de Menors**

A l'atenció de la FISCALIA

→ Barcelona	fiscalia.menors.proteccio.bcn@xij.gencat.cat
→ Tarragona	fiscalia.menors.tarragona@xij.gencat.cat
→ Girona	fiscalia.guardia.menors.girona@xij.gencat.cat
→ Lleida	fiscalia.menors.lleida@xij.gencat.cat

DADES DEL O LA MENOR D'EDAT

Nom i cognoms: _____

Data de naixement: _____ Adreça: _____

Amb qui viu: _____

Nom i cognoms del pare, mare o tutors legals: _____

SITUACIÓ DETECTADA

Descripció dels fets que han motivat la comunicació per part del centre. Cal incloure la temporalitat i la data de la detecció.

ACCIONS DUTES A TERME PEL CENTRE DES DEL CONEIXEMENT DEL CAS

Amb qui i com us heu comunicat.

CONEIXEMENT DEL O LA MENOR I FAMÍLIA. ANTECEDENTS

Si ja heu treballat amb la família prèviament, Comissió Social del centre, informació dels Serveis Socials, entre altres.

Data	Signatura del representant legal de l'entitat	Segell de l'entitat